

УДК 621.31:62.192:338.246.7

Пилипенко В.С.¹, Риженко О.М.²

¹ студ. гр. ФЕУ-618 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

КОНТРОЛЬ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ

Контроль не є однозначним поняттям. Так деякі вчені [1] визначають контроль «як процес спостереження і перевірки виробничої і фінансово-господарської діяльності підприємств, здійснюваний відповідними суб'єктами управління з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів цієї діяльності, усунення та попередження негативних явищ і тенденцій». Інші розглядають його як «управлінську діяльність, завданням якої є кількісна та якісна оцінка та облік результатів роботи організації»; або «є заключним етапом управлінського циклу і початком нового циклу, здійснює порівняння кінцевих результатів і всього процесу функціонування і керуючої системи з наперед заданими параметрами, цілями і обмеженнями»[2]. На нашу думку, функція контролю є дуже важливою для процесу управління. Існуюча система контролю в даний час, у зв'язку з розширенням завдань управління, виявляється недостатньою з точки зору потреб комплексного, всебічного визначення ефективності виробництва і управління. Деякі вчені вважають контроль допоміжною формою головних функцій управління, тому що він тісно пов'язаний з іншими явищами.

Будучи функціями управління, бухгалтерський облік і контроль тісно взаємодіють. Їх взаємозв'язок дозволяє спростити бухгалтерський облік. Контроль супроводжує бухгалтерський облік на всіх стадіях обліку.

Система обліку і контролю - це складна система контролюючих органів, що виконують обліково-контрольні функції і взаємопов'язаних як базисними економічними, так і управлінськими відносинами з приводу суспільного відтворення. Єдність функцій обліку та контролю дає можливість вирішити основну задачу підприємства як системи.

Розглядаючи функції обліково-контрольної системи, відзначає, що традиційною функцією є своєчасне забезпечення управлінського органу достовірною інформацією про об'єкт управління. Сьогодні ця функція дає можливість отримувати інформацію не тільки менеджерам підприємства, а ще всьому суспільству. Ця функція, зазвичай, називається обліковою, але не менше правомірно називати її інформаційною.

Інформаційна функція полягає в зборі, за певними правилами і програмами обліково-контрольної системи, необхідних даних; їх фіксування в документах і машинних носіях; у передачі цих документів з того місця, де вони виникли, в місце їх переробки.

Наступною функцією підприємства як системи є контрольна функція. За її допомогою менеджери перевіряють відхилення, знаходять причини відхилень, а потім відповідне рішення щодо повернення відхилення в нормальний стан.

Потім йде аналітична функція, суть якої полягає в тому, що мета даної системи не може бути досягнута тільки в результаті виконання інформаційної та контрольної функції. Необхідно не просто обробляти облікові дані і відхилення від планованого стану, а й обґрунтовувати причинно-наслідкові зв'язки в економічних явищах. Задача цієї функції є важливою та спрямована на підвищення ефективності виробництва, і як наслідок усунення факторів, що стримують розвиток.

Під час виконання функції обліку та контролю проявляється наступна функція - регулятивна. Дана функція виражається в безпосередньому впливі обліково-контрольної системи на виробництво, тобто в його регулюванні. Попередні ж функції є ніби сполучною ланкою між об'єктом і суб'єктом управління. Існування даної функції обговорюється рядом фахівців.

Наявність регулятивної функції, по суті, підтверджується і в деяких роботах вчених-правознавців. У ряді контрольних органів є повноваження давати підконтрольним органам вказівки для усунення недоліків, а також безпосередньо застосовувати заходи державного примусу. З цих причин дану функцію правильніше віднести до іншої групи функцій системи обліку та контролю - спеціальної. Особливістю функцій є те, що їх діяльність не впливає прямо на кінцевий результат, а впливає на ефективність.

Спеціальною функцією слід вважати, також, стимулюючу функцію. Сутність цієї функції полягає в тому, що добре налагоджені облік і контроль не тільки фіксують ступінь раціональності використання матеріальних чи інших ресурсів, а й спонукають до економного і дбайливого їх використання.

Таким чином, функція обліку є дуже важливою. Вона включає відображення контрольованих операцій за допомогою натуральних показників або їх грошового еквіваленту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бочаров С.А. Основы бизнеса / Бочаров С.А., Иванов А.А., Олейников С.Я. – М.: Изд. центр ЕАОИ, 2008. – 447 с.
2. Хедоурі Ф., Мескон М.Х. Основы менеджменту. - М.: ИНФРА-М, 1992. - 869 с.